

Stalino KELIU

LKP(b) KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO
IR KUPIŠKIO RAJONO VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Eina 7-ji 1952 m. kovo mėn. 21 d., penktadienis Kaina 15 kp
metai Nr. 22(586)

Demaskuoti amerikoniškuosius- angliškuosius imperialistus

Amerikoniškasis - angliškasis imperializmas yra visų laisvę mylinčių tautų, taikos ir demokratijos didžiausias priešas. Amerikoniškieji imperialistai visais laikais buvo didžiausi tarybinės šalies, o taip pat ir lietuvių tautos priešai.

„Mūsų socialistinė Tarybų respublika, — mokė Leninas, — stovės tvirtai, kaip tarptautinio socializmo švyturys ir kaip pavyzdys visoms darbo masėms. Ten — peštynės, karas, kraujo liejimas, milijonų žmonių aukos, kapitalo išnaudojimas, čia — tikroji taikos politika ir socialistinė Tarybų respublika“ (V. I. Leninas, Raštai, 26 t., 429 psl.).

1918-1919 metais, kada Lietuvos darbo žmonės, padedant didžiajai rusų tautai ir kitoms Tarybinės Rusijos tautoms, nuvertė vokiškųjų okupantų ir savųjų ponų jungą, amerikoniškieji - angliškieji imperialistai tiesioginiai padėjo buržuaziniams nacionalistams kraujuje paskandinti darbo žmonių pasiektus laimėjimus. 1919 metų pavasarį žiauriai buvo nuslopinta Tarybų valdžia ir Kupiškio rajone.

Šiuo metu visoms rajono partinėms organizacijoms labai svarbus uždavinys yra galutinai demaskuoti niekšinguosius Amerikos-Anglijos imperialistų juodusius darbus, konkrečiais faktais įrodyti, kad jie visais laikais buvo ir yra kolonijinių ir priklausomų šalių engėjai, tarybinės šalies, kartu ir lietuvių tautos didžiausi priešai.

Gražų pavyzdį parodė „Pirmūno“ žemės ūkio artelės pirminė partinė organizacija, paskutiniu laiku organizavusi šias paskaitas kolūkiečių tarpe: „Niekšingiausi lietuvių tautos priešai“, „Tarybų valdžios įkūrimas Lietuvoje 1918-1919 metais“, „Buržuaziniai nacionalistai — Vakarių imperialistų tarnyboje“ ir kt. Paskaitose ir pranešimuose kolūkiečiai supažindinami su pirmaisiais tarybinės valdžios gyvavimo metais — 1918-1919 m. Lietuvoje, kartu ir Kupiškio rajone. Nurodoma, kad Subačiuje, amerikiečių ir anglų karininkams vadovaujant, vokiečių okupantų kareiviai ir lietuviškieji buržuaziniai nacionalistai kartu su vietos kunigais 1919 metų pavasarį sušaudė darbininkus-komunistus.

„Pirmūno“ kolūkio agitatoriai Masilionis, Ramūnaitė, Pečiulienė ir kt. atlieka individualius ir grupinius pasikalbėjimus su kolūkiečiais, kaip amerikoniškieji-angliškieji imperialistai kartu su buržuaziniais nacionalistais du dešimtmečius engė Lietuvos darbo žmones.

Kartu komunistai išaiškina kolūkiečiams, kad tik lietuvių tautai įstojus į broliškųjų tarybinių tautų šeimą, galutinai ir visiems laikams sudužo imperialistų bandymai laikyti Lietuvą pusiau kolonija, eksploatuoti jos žaliavas ir gyventojus.

Rajono partinės organizacijos dirbančiųjų tarpe privalo ryžtingai skiepyti neapykantą amerikoniškiems - angliškiems imperialistams. Į šį darbą reikia įtraukti mokytojus, inteligentiją, operatyviai šiame darbe vadovauti agitatoriams. Būtina konkrečiais faktais įrodyti dirbančiesiems amerikoniškųjų-angliškųjų karininkų nusikaltimus Kupiškio rajone 1919 metų pavasarį, kada buvo nuslopinta Tarybų valdžia.

Visi mūsų rajono darbininkai, kolūkiečiai gerai turi įsisąmoninti, kad šiuo metu amerikiniai-angliškieji imperialistai yra kruvinai laisvę mylinčių tautų engėjai. Jie nori išnaikinti ir pavergti Korėjos, Kinijos, Vietnamo ir kt. tautas; sukurstyti pasaulinį karą, kad darbo žmonių kraujo ir kančių sąskaita augtų kapitalistų pelnai.

Tačiau šiems išprotėjusių žmogėdrių planams tvirtai užstoją kelią taikos, laisvės ir demokratijos tvirtovė — Tarybų Sąjunga. Tarybiniai žmonės, vadovaujami šlovingosios komunistų partijos, taikiu kūriniu keliu žengia į komunizmą. Šiuo keliu tvirtai žengia ir mūsų rajono darbo žmonės. Rajono darbo žmonių tarpe skiepyti neapykantą amerikoniškiems - angliškiems imperialistams, demaskuoti jų žmogėdriškus nusikaltimus prieš visą žmoniją — reiškia kovoti už taiką, už demokratiją ir komunizmą.

Kultūringai praleidžia laisvalaikį

Kupiškio valstybinio malūno darbuotojai laisvalaikiu renkasi į kontorą, kur randasi kultūrinių žaidimų priemonės: šaškės, šachmatai, o taip pat daug laikraščių bei žurnalų. Be to, malūno darbuotojams yra skaitomos pa-

skaitos, demaskuojami amerikoniškųjų-angliškųjų imperialistų niekšiški darbai 1918-1919 metais Lietuvoje, o tuo pačiu ir Kupiškyje, nuslopinant revoliucinį darbo žmonių judėjimą, tarybinę valdžią. H. Lapinskas

RUOŠTIS PAVASARIO SĖJAI

Šalinant trūkumus

Ruošiantis pavasario sėjai „Pirmūno“ kolūkis atsiekė kai kurių laimėjimų. Čia pilnai įvykdytas sėklos supylimo planas, sėklos išvalytos, patikrinta jų kokybė. Apsirūpinta tik veislinėmis sėklomis. Kolūkyje yra nemaža vėžiui atsparių bulvių sėklų; baigiama apsirūpinti daugiamečiais žolėmis. Kolūkis parsigabeno 190 tonų mineralinių trąšų. Soclenktyniaudami tarpusavyje, kalviai B. Lesmonavičius ir P. Skukauskas atremontavo didelį kiekį žemės ūkio padargų.

Tačiau šalia atsiektų rezultatų dar pasireiškia ir trūkumų, kuriuos reikalinga artimiausiu metu pašalinti. Kolūkyje uždelstas natūralinių trąšų išvežimas į laukus, — jų neišvežta nė vieno vežimo. Kai kuriose

laukininkystės brigadose pastaruoju metu, kad dalis žemės ūkio inventoriaus — plūgų, akėčių ir kt. randasi ne pastogėse, dėl ko rūdija ir genda. Be to, lauke po atviru dangumi tebestovi ir tokios vertingos mašinos, kaip sėjamosios, kertamosios ir kt., nors kolūkio valdyba pilnai galėjo užtikrinti joms stoginių paruošimą.

Pavasaris artėja sparčiai. Sėja nebe už kalnų. „Pirmūno“ kolūkio valdyba neturi pasitenkinti atsiektais laimėjimais ruošiantis sėjai, bet privalo užtikrinti, kad šįmetinei sėjai būtų pasiruošta visapusiškai gerai, užtikrinant gausensio derliaus gavimą visuomeniniuose laukuose, negu praėjusiais metais.

V. Beržinis

DURPĖS — TRĄŠAI IR PAKRATAMS

„Lukonių“ kolūkio valdyba, tinkamai įvertindama vietinių trąšų reikšmę laukų derlingumui pakelti, pradėjo gabenti durpes į laukus. Taip pat durpės naudojamos žemės ūkio artelės gyvulininkystės fermose tvartams kurti. Šis būdas leidžia sutaupyti kolūkiui šiaudų atsargas ir įgalina sukaupti didelius kiekius geros kokybės mėšlo, sugeriančio daug srutų, kuriuo bus tręšiami laukai, siekiant aukšto grūdinių ir techninių kultūrų derliaus.

Gabenasi durpes „Aukštaičių“, „Pirmūno“ ir kt. kolūkiai.

L. Šakelė

SKUBIAI TAISYTINA PADĖTIS

Siekiant sėkmingai atlikti pavasario sėją, būtina jai gerai pasiręgti, tuo pačiu rimtą dėmesį kreipiant ir į žemės ūkio inventoriaus remontą. Tuo tarpu „Miliūnų“ žemės ūkio artelėje inventoriaus remontu kaip tik nesirūpinama. Kai plūgai, akėčios, rudenį užbaigus žemės ūkio darbus, buvo suvežti į sandėlį, taip po šiai dienai ir tebestovi, niekieno neremontuojami. 1951 m. kalvio darbus atliko Kraponas, tačiau šįmet kolūkio valdyba (pirmininkas Trasykis) nesirūpina organizuoti remonto atlikimo.

Tokios padėties kolūkio valdyba neprivalo ilgiau toleruoti!

P. Sirbykė

Kenksmingas delsimas

„Paryžiaus komunos“ kolūkio valdyba (pirmininkas J. Ragauskas) delsia pasiruošimą pavasario sėjai. Silpnai vyksta sėklų fondų supylimas. Sandėlyje randasi tik 4 t. sėklų, bet ir jos nevalytos. Pašarinių daugiamečių žolių sėkla dar neišskulta. Kolūkio žemės ūkio inventorių randasi išmėtytas lauke, jo remontas nevykdomas, nes kolūkis neturi kalvio. Laukų derlingumui pakelti nekaupiamos vietinės trąšos ir nesirūpinama mineralinių trąšų pargabenimu.

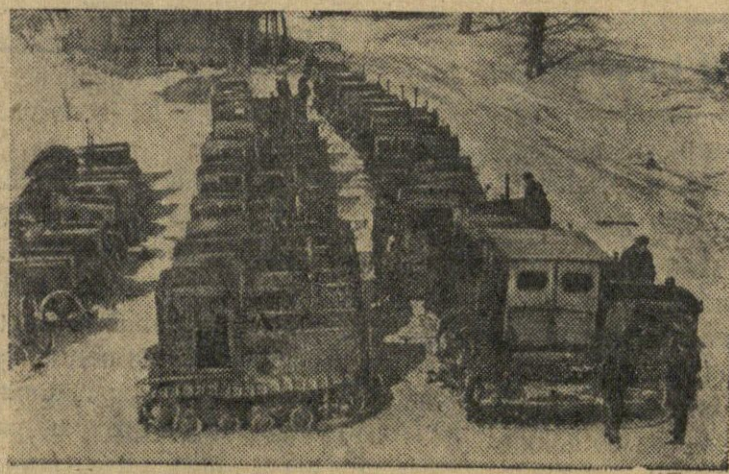
Toks kenksmingas delsimas išsivyravo visose kolūkio gamybos šakose. Delsiamas linų apdirbimas ir jų produkcijos pristatymas valstybei, delsimi miško ruošos darbai, nes nekaustyti kolūkio arkliai. Lauki-

ninkystės brigadų brigadininkai J. Minkevičius ir J. Žekonis nesistengia trūkumų likviduoti, bet sistemingai žlugdo ūkinių užduočių vykdymą. Darbo drausmė kolūkyje pašlijusi. Yra savivaliautojų, kaip kolūkietė Kaušpėdaitė, kurie neklauso brigadininkų, neina į nurodytą darbą.

Rajono žemės ūkio skyrius privalo išjudinti „Paryžiaus komunos“ žemės ūkio artelės valdybą iš žalingo delsimo pavasario sėjai pasiruošimo darbuose, padėti likviduoti pasireiškusius trūkumus.

Tik stropiu darbu bus galima išbristi iš atsilikimo ir siekti gamybinio darbo laimėjimų.

P. Kuškauskas,
J. Ežeraitis

Liaudies demokratijos šalyse

BULGARIJOS

ELEKTRIFIKAVIMAS

SOFIJA (TASS). Šalies elektrifikavimas yra vienas svarbiausių uždavinių, susijusių su socializmo pagrindų statyba Bulgarijoje. 1952 metų valstybinis planas liaudies ūkiui išvystyti numato toliau paspartinti Bulgarijos miestų ir kaimų elektrifikavimo tempus, o taip pat išplėsti elektros pramonę.

Palyginti su pereinamais metais elektros energijos gamyba šalyje 1952 metais padidės 38,5 procento, o palyginti su prieškariniu laikotarpiu — 4,5 karto.

1952 metais pradės veikti naujos galingos elektrinės, jų tarpe „Vasilis Kolarovas“, „Beli Iskr“, „Asenica - 2“, „Klisura“, „Radomirci“. Bus taip pat padidintas stambiausių energetikos bazių — elektrinių „Respublika“, „Dimitrovo“ ir kitų pajėgumas.

1952 metais bus elektrifikuoti nauji šimtai miestų ir kaimų. Itin didelius darbus šia kryptimi reikės įvykdyti Pirino krašte ir Dobrudžoje. (ELTA).

KORĖJOS LIAUDIES
DEMOKRATINĖS
RESPUBLIKOS PRAMONĖS
IR TRANSPORTO PIRMŪNŲ
PASITARIMAS

PCHENJANAS (TASS). Korėjos Centrinė telegramų agentūra praneša apie Pchenjane įvykusį Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos pramonės ir transporto pirmūnų pasitarimą, kuriame buvo apšvarstyti karo meto gamybinių planų įvykdymo bei viršijimo uždaviniai.

Pranešimą apie padėtį pramonėje ir transporte, o taip pat apie šių liaudies ūkio šakų eilinius uždavinius padarė Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos ministrų kabineto pirmininko pavaduotojas Če Gajus. Pasitarime dalyvavo partijos, vyriausybės ir profesinių sąjungų veikėjai. (ELTA).

TARP VOKIETIJOS
DEMOKRATINĖS
RESPUBLIKOS IR VENGRIJOS
LIAUDIES RESPUBLIKOS
SUDARYTAS PREKYBINIS
SUSITARIMAS

BERLYNAS (TASS). Agentūros ADN pranešimu, tarp Vengrijos Liaudies Respublikos ir Vokietijos Demokratinės Respublikos sudarytas prekybinis susitarimas terminu iki 1955 metų. (ELTA).

Remiantis išsivysčiusiu socialistiniu lenktyniavimu, Plungės MTS mechanizatorių kolektyvas pirmuoju Klaipėdos srityje užbaigė traktorinio parko remontą. Mechanizatoriai baigia prikabinamojo inventoriaus remontą.

Nuotraukoje: MTS sodyboje atremontuotas ir Valskybinės komisijos priimtas traktorinis parkas.

B. Umbraso nuotrauka.

(ELTA).

PARTIJOS GYVENIMAS

Užmirštas jaunųjų komunistų auklėjimas

Mūsų didžiosios socialistinės šalies darbo žmonės, Lenino—Stalino partijos vadovaujamai, sparčiai žengia komunizmo statybos keliu. Lemiamą reikšmę žengimui pirmyn į naujas pergales komunizmo statybos baruose įgyja komunistų idėjinio-teoretinio lygio kėlimas, jaunųjų komunistų auklėjimas.

Partinėje organizacijoje prie Kupiškio miesto vykdomojo komiteto daugiausia yra jauni komunistai, į kurių auklėjimą turėtų būti atkreiptas didžiausias dėmesys. Komunistas—masių vadovas, visų pirma, pats turi būti gerai apsišarvavęs marksistinė-lenininė teorija, kad galėtų auklėti dirbančiuosius didžiųjų leninizmo idėjų dvasia. Tačiau tenka pažymėti, kad šioje partinėje organizacijoje visai užmirštas jaunųjų komunistų auklėjimo darbas.

Pagrindinė jaunųjų komunistų auklėjimo grandis yra mokymasis partinio švietimo tinkle. Bet į komunistų mokymąsi čia nekreipiama jokio dėmesio. Koks gali būti pavyzdys jaunesiems komunistams, jei ir pats partinės organizacijos sekretorius J. Laučius dažnai praleidinėja užsiėmimus partinėje mokykloje. Visai nesimoko jauni komunistai A. Laiškonis, K. Kastanauskienė ir kt.

Užmiršus komunistų mokymąsi, kaip taisyklė,—apleisti ir kiti partinio darbo barai. Retai šaukiami susirinkimai, komunistai negauna konkrečių įpareigojimų. Partinė organizacija paskutiniu metu visai nedirba jokio partinio-masinio darbo miesto dirbančiųjų tarpe, neskaito paskaitų ir nedaro pranešimų.

Užmiršto jaunųjų komunistų auklėjimo pasėkoje kai kurie komunistai grubiai nusižengia partijos įstatams, laužo partinę drausmę ir pan. Štai kandidato į VKP(b) narius A. Laiškonio politinis atsilikimas, jo nesimokymas ir trumparegiškumas privedė iki to, kad jis nesumokėjo nario mokesčio net už 18 mėnesių(!). Nedaug ką mažesnis jo įsiskolinimas yra ir dabar. A. Laiškonis, būdamas miesto vykdomojo komiteto pirmininku, savo vadovaujamoje įstaigoje laiko buožinius elementus. Štai miesto vykdomajame komitete sekretoriaus pareigose dirba buožė Z. Burkauskaitė. Namų valdyboje buhalteriu iki šiol dirba visuomeninio turto grobstytoja Vaičikonytė.

Sistemiškai laužo partinę drausmę komunistas A. Generalova, kuri nelanko partinių susirinkimų, nereguliariai moka nario mokesčių. Paskutiniu metu ji turėjo įsiskolinimą už tris mėnesius. Nedrausminga yra komunistas L. Soncova ir kt.

Aukščiau minėti trūkumai partinėje organizacijoje prie miesto vykdomojo komiteto iškilo todėl, kad čia užmirštas jaunųjų komunistų auklėjamasis darbas. Retai įvykstančiuose partiniuose susirinkimuose, išskyrus priėmimą į partiją, kiti klausimai visai nesvarstomi. Nė karto nebuvo apsvaistytas toks svarbus klausimas, kaip komunistų mokymasis, politinio masinio darbo išvystymas miesto dirbančiųjų tarpe, paskaitinio darbo pagerinimas. Neapsvarstytas ir partijos eilių augimo klausimas, dėl ko septynių mėnesių laikotarpyje į partiją priimtas tik vienas žmogus.

Partinė organizacija prie miesto vykdomojo komiteto privalo iš pagrindų pagerinti savo darbą. Ypatingas dėmesys turi būti atkreiptas į vidinį-partinį darbą, komunistų idėjinio-teoretinio lygio kėlimą.

Artimiausiu metu reikalinga sustiprinti paskaitinį darbą, plėsti politinį-masinį darbą miesto dirbančiųjų tarpe, demaskuoti amerikoniškųjų—angliškųjų imperialistų niekšingus nusižengimus darbus prieš visą žmoniją. Taip pat reikia konkrečiais faktais įrodyti dirbančiesiems, kad amerikiniai—angliškieji imperialistai yra bauriausi lietuvių tautos, kartu ir mūsų rajono darbo žmonių priešai. Čia būtina parodyti jų piktadarybes 1918—1919 metais įvykdytas Kupiškyje, kada buvo kraujuje paskandinta jaunoji tarybinė valdžia. Į šį darbą reikia įtraukti agitatorius ir jiems vadovauti.

Darbas su jaunaisiais komunistais yra pagrindinė vidinio-partinio darbo dalis. Todėl į jaunųjų komunistų auklėjimą ir jų mokymą reikia atkreipti pagrindinį dėmesį. Tik nuo to, kaip patys komunistai bus įsivavinę marksizmo—leninizmo mokslą, priklausys tolimesnis darbo žmonių auklėjimas komunistine dvasia, galutinis kapitalizmo liekanų pašalinimas iš jų sąmonės.

E. Kononovas

LKP(b) Kupiškio rajono komiteto instruktorius

Kolūkiečiai domisi knygomis

Daug politinės, mokslinės ir grožinės literatūros randasi „Vienybės“ žemės ūkio artelės klubo-skaitykloje (vedėja drg. Šateikaitė). Kolūkiečiai drg. drg. Aleknaitė, Slučka, Razmislavičiūtė ir kt. jau perskaitė po kelias dešimtis knygų, tame tarpe ir eilę marksizmo-leninizmo klasikų veikalų. Iš grožinės literatūros kolūkiečiai labiausiai mėgsta Fadiejevo „Jaunąją

Gvardiją“, Ostrovskio „Kaip grūdinosi plienas“, Žemaitės „Lazdynų Pelėdos raštus“ ir kitas knygas.

Skaitykloje esančias knygas noriai skaito ne tik kolūkio jaunimas, bet ir vyresniojo amžiaus kolūkiečiai. Nuolat kelia politinį-idėjinį lygį kolūkinio kaimo darbo žmonės.

J. Pikutis

Šiaulių srities Radviliškio stiklo fabriko kolektyvas vykdo garbingą užsakymą didžiosioms komunistų statyboms. Visuose fabriko cechuose jaučiamas nepaprastas darbo pakilimas. Geriausias fabriko stiklo lydytojas J. Remiza, vykdydamas garbingą užsakymą, kasdien normą įvykdo 150—160 procentų ir gamina aukštos kokybės produkciją.

Nuotraukoje: stiklo lydytojas J. Remiza.
V. Vanagaičio nuotrauka.
(ELTA).

MUMS RAŠO

Tušti pažadai

Praėjusių metų pavasarį grupė jaunuolių kreipėsi į MTS direktorių drg. Timčenką su prašymu padėti jiems įsirengti sporto aikštelę.

Timčenko tučtuojau pažadėjo:

— Kodėl ne? Štai diena dvi, ir turėsite savo sporto aikštelę. Darbo nedaug, reikalinga medžiaga beveik vietoje. Rytoj pasiūsiu į aikštelę numatytą vietą traktorių; jūs suruošite porą talkų, ir bus tokia sporto aikštelė!

Matydami, kad drg. Timčenko tikrai supranta jų poreikius, jaunuoliai dar paprašė paramos siekiant padaryti bent porą stalų ir suolų. Drg. Timčenko ir su šiuo reikalu sutiko labai greitai. Tačiau jaunimui teko gana ilgai laukti; po to jie kreipėsi į direktorių pakartotinai, bet nei aikštelė, nei stalai, nei suolai nebuvo įrengti. To rezultate sporto kolektyvas Skapiškio MTS neveikia ir dabar.

Skapiškio MTS politinis skyrius (viršininkas A. Briška) ir partinė organizacija (sekretorius Vl. Micevičius) turi įsismaginusiam žadėtojų priminti, kad jo tušti pažadai jaunimo poreikių nepatenkina. Juos reikia paremti gyvu darbu ir bolševikiniu rūpesčiu.

Sportuojančio jaunimo poreikiai turi būti tinkamai įvertinti.

J. Smailytė

Iš nepaskelbtų laišku redakcijai

Redakcijoje gautame laiške rašoma, jog Kupiškio vidurinėje mokykloje netvarkoma Garbės lenta. Redakcija šiuo reikalu užklauso mokyklos direktorių drg. Jonušką, kuris savo atsakyme praneša, kad laiške iškelti faktai pasitvirtino: mokslo metų pradžioje mokykla neturėjo priemonių fotografijų gaminimui. Šiuo metu fotografijos jau pagamintos ir Garbės lenta pavyzdinčiai užpildyta.

Vlėtoj feljetono

Biznierių lizdas

Nuo kada Subačiaus kooperatyve susisuko šau lizdą sukčiai, subatėčiai tikrai nežino, bet dauguma spėja, kad nuo to laiko, kai kooperatyvui stojo „vadovauti“ Drukteinis, kuris tuojau ėmėsi „kadru parinkimo“ klausimo sprendimo. Asmeniškai Drukteinio rūpesčiu Subačiaus kooperatyve pradėjo reikštis tamstos praeities žmonių—Uzelos, Maldūno ir kitų „biznieriški“ gabumai. Jutos Drukteinis iš tam tikro sukčiavimo „meno“ pažino dar dirbdamas Skapiškyje. Į kooperatyvo darbuotojus taip pat buvo priimti Vilimas, Šateika, o vėliau ir Vilimienė, nes, savaime aišku, kur vyksta geras „biznis“, pašaliniam nėra ko maišytis. Tiesa, pastaroji kooperatyvo sistemoje nieko nedirba, tačiau kaip bebūtų nuostabu, ji gana atlyginimą, nes kooperatyvo darbuotojų sąrašą figūruoja kaip prekių sandėlio vedėja.

Didelę biznierišką veiklą išvystė buvęs vokiečių batlaidis, aršus darbo žmonių priešas tūlas Uzela. Kooperatyvo valdybai nutarus gaminti dešras, Uzela Subačiuje surado mažai raštingą žmogų M. Valiaugą, su kuriuo sudarė sutartį—už vieno kg dešrų pagaminimą mokėti po vieną rublį. Valiauga dešras gamino, pasirašinėdavo ant žiniaraščių, gaudavo pagal susitarimą pinigų, bet visiškai nepastebėdavo, kad žiniaraštyje vietoj vieno rublio rašoma du! Uzela džiaugėsi neišsėnkančiu pelno šaltiniu, kuris nuolat storindavo jo biznierišką kišenę.

Deja, visą taip puikiai sukčiaus Uželos sukombinuotą biznėlį „nelauku pasimaišęs“ Valiaugos sūnus suardė. Lygiai tuo laiku, kai tėvas pasirašė ant žiniaraščio ir Uzela skaitė 60 rublių, sūnus pažvelgė į ži-

niaraštį ir pamatė, kad M. Valiaugai priskaiciuota išmokėjimui ne 60, bet 120 rublių. Čia ir išlindo yla iš maišo. Tačiau prityręs biznierių ir sukčių ir čia mėgino išsisukti, aiškindamas, kad dešrų gamybai buvo duota druskos, svogūnų ir kitų prieskonių, už kuriuos jis „atskaito“. Galų gale, matydamas nieko gero nelaimėsias, išmokėjo 100 rublių, o 20 atsiskaitė už prieskonius...

Supratęs, kad „biznio“ paslaptis su Valiauga išaiškinta, Uzela ėmėsi ieškoti naujų dešrų gamintojų. Ieškoti ilgai neteko. Tuojau buvo susitarta su gamybos „specialiste“ Balniene, Rodos, čia ėjosi viskas gerai, bet vartotojai, paragavę naujos gamybos dešrų, rūgščiai susiraukė, o du mažamečiai Jakšienės vaikai ir rimtai susirgo. Dešros buvo surūgusios, jas piaustant tryško vanduo taip, kad net užkietėję „prekiautojai“ stebėjosi tokia apgavyste, bet dėl visko paskelbė, jog į dešras „prigaravo“ daug garų, o Uzela šypsodamas panosėje snabzdėjo iš kažkur ištrauktą formulę: „Padidinus svorį—padidėja ir pajamos“.

Taip jau yra įprasta, kad svetimu darbu Subačiaus kooperatyve naudojasi ne vien Uzela, bet ir kiti. Štai kooperatyvo valdybos pirmininkas Drukteinis 1951 metų pavasarį kooperatyvo darbuotojams išsiriūpino 3 ha žemės, bet vėliau ją kooperatyvas apsejo mišiniu. Dabar pasirodė, kad mišinys sunaudojamas Drukteinio asmeniškos karvės šėrimui.

Toliau tokia padėtis Subačiaus kooperatyve tęstis negali. Sukčių ir biznierių vieta ne tarybinių prekybininkų eilėse, bet liaudies teismo salėje.

M. Gričiūnas

* * * Trumpai

CUKURNIŲ RUNKELIŲ SĖKLAS parsigabeno „Aukštaičių“ žemės ūkio artelė. Šmet cukurniais runkeliais numatoma apšodinti žymiai didesnę žemės plotą. Trašų pargabenime dalyvavo kolūkiečiai Armonas, Juška, Šimonis ir kt.

A. Laucius

APSIRŪPINO TRAŠOMIS „Bugailiškių“ žemės ūkio artelė. Pastaruoju metu dar buvo parsivežta virš 14 tonų mineralinių trašų.

A. Takys

KARVĖS ŠERIAMOS SILO-SU „Pirmūno“ kolūkyje. Pradėjus naudoti šį pašarą, žymiai pakilo karvių pieningumas. Paruoštas silosas išsilaukė gana gerai.

J. Žieminis

GERAI VEIKIA sveikatos apsaugos punktas Adomynėje. Jam vadovauja Dockaitytė. Gydytoja pasižymi ir kaip aktyvi visuomenininkė.

Z. Vievis

VAKARĄ SURUOŠĖ Kupiškio vidurinės mokyklos abiturientai. Mokytojas Jusius skaitė paskaitą „Didžiosios komunizmo statybos“. Buvo suvaidinta Geraskinos 5 veiksmų pjesė „Brandos atestatas“.

A. Laurėnas

GERAI DIRBA „Vienybės“ kolūkio laiškininkas drg. L. Šeštokas. Jis reguliariai pristato kolūkiečiams spaudą, padeda ją užsiprenumeruoti. Didžiausią spaudos mėgėjų yra P. Plintauskas, S. Razmislavičiūtė ir kt.

Vl. Aukštaitis

ŽEMĖS ŪKIO INVENTORIŲ REMONTĄ baigia „Pakupio“ kolūkio kalviai J. Merkys ir J. Vilimas. Atremontuota daug plūgų, akėčių, drapakų. Dabar bus remontuojamos žemės ūkio mašinos.

L. Butkus

„TARYBINIS GAMYBININKAS“—toks sienlaikraštis leidžiamas Subačiaus kalkių gamybos artelėje „Švyturys“.

P. Petrauskas

Ateistinis auklėjimas Kupiškio vidurinėje mokykloje

Mūsų vidurinės mokyklos dauguma mokytojų kelia dės-
tymo lygį, sugeba vykdyti
ateistinį auklėjimą pačiame mo-
kymo procese. Štai trečioje kla-
sėje mokyti. Kriūka, kalbėdamas
apie gamtos reiškinius, prieina-
ma forma mokiniams paaiškina
apie didžiuosius mokslininkus
Mičurina, Lysenko, parodyda-
mas, kad žmogus gali pakeisti
gamtą, sukurti naujas augalų
veisles, jas patobulinti. Moky-
tojas sugeba įtikinamai parodyti,
kad visos skelbtos bažnyčios
melagystės neturi pagrindo. Po
tokio pasikalbėjimo mokiniai pa-
tys iškelia daug klausimų, į ku-
riuos mokytojas čia pat atsako,
panaudodamas pavaizdumo prie-
mones.

Ketvirtosios klasės mokytoja
Vaitiekūnaitė savo pamokose
demaskuoja reakcingosios katali-
kų dvasininkijos veiklą.

Pirmosios klasės dėstytoja
Repšienė su aiškiu jautrumu
atidengia melagingas kunigų pa-
sakas apie griauštinius, žaibus ir
kitas „dievo rykštes“, parody-
dama, kad visa tai yra tik pa-
prasti gamtos reiškiniai, pavaiz-
duodama tai elektroforinės ma-
šinėlės pagalba.

Gamtos biologijos dėstytojas
mokyti. Pajarskas puikiai padeda
moksleivių materialistinės pa-
saulėžiūros formavimuisi, at-
skleidžiamas jiems antimokslis-
kumą ir reakcingumą religinių
pažiūrų į gyvybės atsiradimą ir
vystymąsi. Aiškindamas materij-
jos atsiradimą, plačiai nušviečia
Lepešinskajos darbus, atskleičia
didia išsą eilę mokslinių pažiū-
rų į žmogaus atsiradimą, prieš-
pastatydamas antimokslinę pa-
žiūrą į dievo „sutvėrėjo“ vaid-
menį. Pamokose panaudoja tur-
tingas pavaizdumo priemones.
Kiekviena jo pamoka pasižymi
originalumu, naujumu, antireli-
ginių tikslų nušvietimu.

Savo pamokose mokyti. Vai-
tieka, kalbėdamas apie bet kurį
astronominį ar fizikinį reiškinį,
visiškai pagrįstai ir įtikinančiai

P. Jusius
Kupiškio vid. mokyklos moky-
mo dalies vedėjas

sutriuškina įvairius prasimany-
mus ir pasakas, skleistas reak-
cingos katalikų dvasininkijos
apie dievišką numatymą, ant-
gamtinę jėgą, apie įvairius ste-
buklus. Mokytojas nušviečia
„šventosios inkvizicijos“ krau-
geriškumą, geriausių mokslinių
persekiojimus ir kankinimus,
taip pat nurodo, kokius perse-
kiojimus ir sunkumus turi pa-
kelti mokslininkai buržuaziniuo-
se kraštuose.

Gera savo pamokose nušvie-
čia reakcingosios dvasininkijos
veiklą istorijos mokytojos Čecy-
tė ir Rapalienė. Jos parodo dva-
sininkijos reakcinę veiklą praei-
tyje ir dabartyje: iškelia dvasiš-
kius, kaip bauriausius ir niek-
šiausius baudžiavinės valstie-
tijos priešus, ir nurodo išsą ei-
lę faktų iš vietos gyvenimo, kur
kunigai aktyviai prisidėjo prie
ardomosios veiklos, kovojo su
ginklu rankose prieš tarybinius
pillečius. Mokytojos aiškiai ir
suprantamai parodo, kad religi-
niai prietariai yra ypač žalingi
jaunimui, nes jie trukdo pažinti
tikrąją istorijos vystymosi eigą.

Geografijos, konstitucijos dė-
stytojai Sasnauskas ir Rapalis
daugelyje savo pamokų skiria
ypatingą dėmesį antireliginiam
auklėjimui. Štai mokyti. Sasnaus-
kas, kalbėdamas apie žmonių
rases JAV, paaiškina, kad ra-
sės išsivystė tik atitinkamose
sąlygose, kad jokių žemesnių ra-
sių nėra. Melagingos pažiūros,
skelbiamos fašistų ir reakcinės
dvasininkijos, neturi pagrindo.

Mokyti. Striupas, dėstydamas
prancūzų kalbą, demaskuoja reak-
cingą dvasininkų veiklą. Nagrinė-
damas V. Hugo romaną (ištrauką)
„Vargdieniai“, parodo tuometi-
nės dvasininkijos tikslus: burti
apie savę stiprų feodalų būrį, už
kurio nugaros gera šiltai ir so-
čiai gyventi.

Mokytojai Kašponis ir Jonuš-
ka rusų kalbos pamokose pa-
naudoja ateistiniam auklėjimui
Turgenevo, Gogolio, Puškino ir
kitų rusų klasikų citatas apie
žmogaus vergišką padėtį seno-
joje visuomenėje, apsuptyje
dvasiškių.

Daug dėmesio ateistinei-
mokslinei propagandai skiriama
ir klasių susirinkimuose. Ypač
gerų rezultatų davė IXa kl. mo-
kinių susirinkimuose išnagrinė-
tos aktualios antireliginės temos
bei referatai: „Mokslas ir religi-
ja“, „Visatos santvarka“, „Že-
mės kilmė ir jos anizius“, „Gy-
vybės atsiradimas“, „Reakcingo-
sios katalikų dvasiškių veikla“,
„Kodėl netikrų religinių prie-
tarais“ ir kt. Mokyklos vadovy-
bė organizavo šiais mokslo me-
tais tris tėvų konferencijas, ku-
riose pagrindą buvo paimta
antireliginės temos.

Nežiūrint atsiktų laimėjimų
ateistinio auklėjimo darbe, mu-
sų mokykloje esama labai daug
trūkumų. Mokykloje negausi mo-
kytojų pirminė komjaunimo or-
ganizacija, o mokykloje yra ne-
maža jaunų mokytojų. Kai ku-
rie mokytojai, nekeldami savo
politinio-idejinio lygio, nebū-
dami komjaunuoliai, dėstomas
pamokas atlieka blėnokai, anti-
religinis auklėjimas silpnas. To-
kie yra mokytojai Maulius,
Mikantavičius, Dauksaitė, Bal-
čiūnienė, kurių klasiųse neauga
komjaunimo ir pionierių gretos,
nes nėra pavyzdžio. Taip pat
nemaža reikšmė turi ir mokyto-
jų vaikų pavyzdys gausinant
komjaunimo ir pionierių eiles.
Atsiranda dar tokių mokytojų,
kaip, pavyzdžiui, Vaitiekūnienė,
kurie neleidžia savo vaikus sto-
ti į komjaunimą ar pionierius.
Jokio darbo su knyga nedarba
mokyklos biblioteka, kurioje
randasi virš 6000 tomų. Jokios an-
tireliginės propagandos neatlie-
ka mok. bibl. (vedėja A. Šivytė).

Kupiškio vid. mokyklos moky-
tojų partinei-kandidatinei grupei,
mokytojams iškyla uždavinys,—
apšaruoti moksleivius mark-
sistiniu-leninininiu mokslu.

Tarybinis mokslas — priešakinis pasaulyje

Grupė Sunkiosios mašinų statybos ministerijos fabriku emė
montuoti unikalini konvejeri dėl padavimo knygų į bibliote-
kines ir skaitytojų sales naujo Maskvos universiteto Lenino
kalnuose pastato, kurio statyba užsibaigia artimiausiais
mėnesiais.

Centrinė universiteto knygų saugykla pasitulpinusi tarp 10
ir 21 aukštų pagrindinio korpuso. Šioje knygų saugykloje
bus patalpinta apie 1.200.000 tomų. Bendras jos ilgis siekia
beveik 20 kilometrų. Įvairiuose pastato aukštuose įrengta 14
skaitymo salių. Esant didžiausiam lankytojų skaičiui, į šias
sales bus paduodama keletas tūkstančių knygų per valandą.
„Sojuzprommechanizacija“ tresto centrinio projekcinio-konst-
rukcinio skyriaus inžinieriai išrado konstrukciją konvejerio,
kuris paduos knygas iš saugyklos į skaitymo sales ir atgal.
„Keliavimas“ knygų iš pačios tolimiausios saugyklos iki skai-
tymo salių tėsia 5 minutes. Šis konvejeris pagal transporta-
vimo gerumą, skaičiais vietų automatiniam pakrovimui ir
pastatymo naujumą neturi lygaus pasaulyje.

Neseniai viename Maskvos eksperimentalinėje fabrike pasi-
baigė išbandymas suprastinto konvejerio modelio. Pastatytas
knygų padavimui į vieną aukštą natūraliniame aukštume,
jis parodė gerą eksploatavimo kokybę.

Nuotraukoje: vyriausiasis konstruktorius O. K. Su-
chanovas išbando suprastintą konvejerį.
N. Sitnikovo nuotr.

(TASS).

PASITOBULINIMO KURSAI PAUKŠTININKĖMS

Prie rajono žemės ūkio sky-
riaus įvyko 7 dienų kursai ra-
jono kolūkių paukštininkėms,
kuriuos baigė 23 paukštininkės.
Užsiėmimus pravedė su aukšta
praktiška patirtimi gyvulinin-
kystės specialistai. Veterinarijos
dalykus dėstė rajono vyr. vet.
gydytojas drg. Gedgaudas. Su
vienadienių viščiukų auginimu
supažindino Anykščių inkuba-

torinės paukštininkystės stoties
vyr. zootechnikas drg. Poška.
Taip pat nemažai padirbėjo
Kupiškio rajono kaimo ir kol-
ūkių statybos skyriaus vedėjas
drg. Einoris, rajono gyvulių
paruošėjas Bagužis ir eilė kitų.
Kiekviena paukštininkė įsi-
pareigojo iš pagrindų pakeisti
darbą paukščių priežiūroje.

Vl. Stašys

Įdiegti mokslo laimėjimus į žemės ūkį

Kaip pakelti karvių pieningumą

Pieninės gyvulininkystės
įžymiųjų pirmūnų ir mokslininkų
pastangomis praktiškai įro-
dyta, jog esant palankioms są-
lygoms galima dvigubai ar tri-
gubai padidinti pieno primelži-
mą iš bet kurios veislės karvės.

Siekiant pakelti išmilžį vidu-
tiniškai ligi 3—5 tūkstančių ki-
logramų pieno, reikia sušerti
200—220 gramų koncentratų
vienam pieno kilogramui gauti,
per parą duoti 10—12 kilogra-
mų stambių pašarų gero šieno
pavidalu ir 40—60 kilogramų
sultingų pašarų. Iš to seka,
kad metinės pašarų atsargos
kiekvienai karvei, siekiant vi-
dutiniskai pakelti išmilžį, turi
sudaryti 600—1000 kilogramų
koncentratų, 8—12 tonų sul-
tingų pašarų ir 2—2,5 tonos
gero šieno. Šieną iš dalies ga-
lima pakeisti vasarojaus šiau-
dais ir grūdinių augalų pelais.
Vasaros metu išmilžiui viduti-

niškai padidinti pakanka geros
ganyklos su papildomu šėrimu
žaliojo konvejerio žolėmis.

Siekiant padidinti pieno pri-
melžimą, reikia visais atvejais
pasirūpinti gauti sultingus pa-
šarus ir vasarą — žaliąjį papil-
domą šėrimą, pagerinti ganyk-
las ir paruošti gerą šieną. Rei-
kia atminti, jog vienas hekta-
ras pašarinių kultūrų duoda
maistingų medžiagų 7—8 kar-
tus daugiau negu vienas hekta-
ras grūdinių pašarinių augalų.
O esant dabartiniam dirvos
įdirbimo mechanizacijos užmo-
niui, atsiveria didžiulės perspek-
tyvos pašarinėms kultūroms
auginti. Priešakinės agrotechni-
kos priemonės leidžia 2—4 kar-
tus padidinti aukštos kokybės
šieno derlius ir ganyklų derlin-
gumą.

Visas pieningumo pakėlimo
pirmūnų patyrimas byloja apie

tai, kad būtina laikyti karves
gerose patalpose, kur šviesos
yra ne mažiau kaip žmonių bu-
tuose, su gera ventilacija, bet
be skersvėjų. Normali tempera-
tūra tvarte — 8—9 laipsniai.
Karvių stovėjimo vietose turi
būti sausi, švarūs ir minkšti
guoliai su latakais srutomis nu-
tekėti. Būtina kasdien 2—3 va-
landas laikyti karves grynyme
ore kiemuose prie gyvulių
tvartų.

Šėrimų skaičius per parą nu-
statomas plane ir dienotvarkėje,
kuria reikia vykdyti griežtai
prisilaikant nustatytų valandų.
Tokių būdu gyvuliai išvengia
nereikalingo jaudinimosi. Gir-
dymas turi būti gausus ir ati-
tiktai šėrimų skaičių. Vanduo —
švarus, ir jo temperatūra turi
būti ne žemesnė kaip 8—9
laipsniai.

Pieningų karvių šėrimo bū-
das keliant pieno primelžimą
keičiasi sutinkamai su jų bukle
įvairiu laiku nuo apsišversėjavi-
mo ligi užtrūkimo. Įvairiai še-

riant užtrūkusias karves, svar-
biausia sąlyga yra nepažeisti
normalios tešmens būklės, t. y.
neleisti jam sukietėti.

Dvikartinis melžimas mažai
pakeliant išmilžį, trikartis ir
keturkartis melžimas vidutiniš-
kai pakeliant išmilžį ir penkių
bei šešių kartų melžimas žymiai
pakeliant išmilžį padeda teisin-
gam pieno išsiskyrimui, pri-
pratina karves būti melžiamos
mis nustatytu laiku. Melžimas
atliekamas tik kumštiniu būdu,
masažuojant tris kartus ir kiek-
vieną kartą išmelžiant ligi galo.
Tai priklauso nuo melžėjos su-
manymo ir vikrumo. Masažuoj-
jamos vienu metu abi tešmens
pusės, iš pradžių dešinioji, o
po to kairioji, energingai tri-
nant pieno liaukas, suspau-
džiant ir pakeliant jas į viršų
kūno link. Gera melžėja, iš-
melždama vieną litrą pieno,
spenčius suspaudžia 90—100
kartų per minutę. Daboti švarą

melžimo metu yra privaloma.
Odoš, tešmens švarumas, edžių
švarumas, indų švarumas, cha-
latų, melžėjos rankų švarumas,
švara visur — būtina išmilžio
pakėlimo sąlyga.

Svarbiausias dalykas keliant
išmilžį yra meilė gyvuliui,
švelnus elgimasis su juo. Kar-
vė duoda pieno, bet žmogus
jį gauna. Mylėdamas gyvulį
žmogus tampa pastabus. Savo
darbą mėgstantieji melžėjos,
šėrikai, piemenys, brigadinin-
kai žino kiekvienos karvės
ypatybes ir prisitaiko prie jų.
Ir būtina, kad žmonės, kelian-
tieji išmilžį, suprastų visą šio
reikalo svarbą. Nes, pakėlus
kiekvienos karvės išmilžį bent
penkiomis ir šešiais šimtais ki-
logramų per metus, — kokią
didžiulę reikšmę tai turėtų
pieno produktų gausumui są-
lyje sukurti, kolūkiams ir ta-
rybiniams ūkiams stiprinti,
darbo žmonių gerovei kelti!

Akademikas J. F. Liskunas

Pasikalbėjimai gamtos mokslo temomis

Kaip atsirado žemėje gyvybė

1. Grynanglis — organinių medžiagų pagrindas

Gyvybės esmės ir jos kilmės klausimas visada jaudino žmogaus protą, ir visuomet šiuo klausimu išsivystydavo aštri kova tarp materializmo ir idealizmo, tarp mokslo ir religijos. Sutinkamai su religija visos gyvosios būtybės, tame tarpe žmogus, buvo sukurtos dievo, kuris įpūtė į negyvąją materiją — į kūną tą dvasinį pradą, kuris ir sudaro gyvybės esmę.

Priešingai, mokslo požiūriu gyvybė, kaip ir visas likusis pasaulis, yra materialioji savo prigimtimi, ir jai atskinti nereikia pripažinti jokio paslaptingo dvasinio prado.

Aišku, kokią lemiamą reikšmę turi visai žmogaus praktinei veiklai to arba kito atsakymo priėmimas. Nes jeigu gyvybė yra sutverta dievo ir jos esmės negalima pažinti, tai mes galime tik bejėgiškai stebėti gyvąją gamtą. Bet jeigu gyvybė yra materialioji, tai galima ir reikla, ištiriant jos dėsnius, sąmoningai ir kryptingai keisti, perdirbti gyvąsias būtybes, pajungti gyvąją gamtą žmogaus, komunizmo kūrėjo labui.

Šiuolaikinis mokslas nustatė, jog tais tolimaisiais laikais, kai mūsų planeta Žemė buvo tik atsiradusi, ji buvo visiškai be gyvybės, jokių gyvulių, jokių augalų joje nebuvo. Tik žymiai vėliau joje atsirado paprasčiausi organizmai, smulkiausios gyvosios būtybės.

Tačiau net ir šios paprasčiausios gyvosios būtybės negalėjo pačios staiga atsirasti iš negyvosios materijos. Jos galėjo ir turėjo atsirasti pirmaisiais Žemės gyvavimo laikotarpiais dėka nuoseklių ir labai ilgų pakitimų, kuriuos patyrė tos medžiagos, iš kurių dabar susideda gyvieji organizmai.

Šias medžiagas šiuo metu randame beveik tik organizmuose. Todėl jos yra pavadintos organinėmis medžiagomis. Kuo jos skiriasi nuo kitų negyvosios gamtos medžiagų? Pirmausia tuo, kad jų pagrindą sudaro grynanglio elementas. Anglyje, suodžiuose, grafite šis elementas yra beveik grynoje, laisvoje būklėje. Organinėse medžiagose jis yra sujungtas su kitais elementais — su vandeniliu ir deguonių, su azotu, siera, fosforu ir t. t. Įvairios organinės medžiagos sudaro vairius šių elementų junginius. Bet jų pagrindą visuomet sudaro grynanglis. Šio elemento likimą mes ir turime ištirti, jeigu mes norime sužinoti gyvybės atsiradimo istoriją.

Su spektroskopu pagalba astronomai sužinojo, kad grynanglio yra net ir karščiausių žvaigždžių, kurių paviršiaus temperatūra siekia 25 tūkstančius laipsnių, atmosferoje. Esant to-

Akademikas A. I. Oparinas

kiai baisiai temperatūrai, grynanglis negali susijungti su kitais elementais.

Jis yra čia išsklaidytų smulkiusių dalelių — atomų pavidalu. Bet jau Saulės atmosferoje, kur temperatūra siekia „tik“ 6 tūkstančius laipsnių, grynanglis pradeda jungtis su vandeniliu. Tokios rūšies junginius, vadinamuosius angliavandenilius neseniai pavyko rasti ir stambiųjų planetų — Jupiterio bei Saturno šaltojoje atmosferoje.

Lygiai taip besiformuojant mūsų planetai Žemei, jos atmosferoje atsirado angliavandeniliai. Mūsų žemės rutulio centre yra milžiniškas metalinis branduolys, kurio spindulys siekia 3.400 kilometrų. Tas branduolys susidaro, svarbiausia, iš geležies ir kitų sunkiųjų metalų. Bet čia esama ir grynanglio vadinamųjų karbidų pavidalu. Karbidai — tai grynanglio ir geležies junginys. Šiuo metu šis branduolys apvilkas galingu uolienų apvalkalu. Bet kai Žemė formavosi, šis apvalkalas nebuvo toks tvirtas, ir centrinio branduolio karbidai galėjo išsiveržti į Žemės paviršių, kur jis ėmė jungtis su vandeniu. Kaip parodė didysis rusų chemikas Dmitrijus Ivanovičius Mendeliejevas, esant tokiai sąveikai ir susidaro angliavandeniliai.

Angliavandeniliuose slypi milžiniški cheminiai galimūmų. Naudodami juos kaip pradinę medžiagą, mes galime mūsų laboratorijose dirbtinai būdu paruošti, sintetuoti beveik visas tas organines medžiagas, iš kurių susidaro gyvulių ir augalų kūnai.

Iš angliavandenilių ir vandens chemikas gali sukurti riebalus ir cukrų, švelniausius dažus ir maloniausius gėlių aromatus. Naudodamas dar amoniako azotą, jis gali sukurti jei ne pačius baltymus, tai bent panašias į juos medžiagas.

2. Nuo organinių medžiagų — iki žmogaus

Šiuo metu pavyko įrodyti, kad minėtas angliavandenilių paviršimas įvairiais organiniais junginiais gali vykti labai paprastomis sąlygomis, paprastai laikant angliavandenilių ir jų darinių vandeninius tirpalus. Tokios pat rūšies cheminiai paviršimai turėjo vykti ir šiltuosiuose vandenyse pirmykščio vandenyno, kuris skalavo tuo metu dar negyvosios Žemės krantus. Lėtai, bet nenukryptomai, jie sudarydavo vis naujus ir naujus cheminius junginius. Jų dalelės didėjo ir tapo vis sudėtingesnės. Atsirado vis sudėtingesnės sudėties ir struktūros organinės medžiagos su vis sudėtingesnėmis ir nuostabesnėmis savybėmis.

Taip palaipsniui, per daugelį ir daugelį tūkstančių metų, susiformavo tos sudėtingos or-

ganinės medžiagos, ypač baltyminės medžiagos, iš kurių šiuo metu susideda organizmai.

Jeigu sumaišyti skaidrius kiaušinio baltymo arba želatino skiedinius su gumiarabiko skiediniu, per mikroskopą galima bus pamatyti mažučius lašelius, kurie turi tam tikrą, tiesą pasakius, labai paprastą struktūrą. Mokslininkai pavadino šiuos lašelius koacervatais. Panašius lašelius atsirado kadaise ir pirmykščiame vandenyne iš tų medžiagų, kurios savo ruožtu susidarė iš vandenilių. Tie lašeliai galėjo pagauti įvairias medžiagas iš jas supančio skiedinio, ir, esant palankioms sąlygoms, jos augo, didėdamos apimties ir svorio atžvilgiu.

Vieni lašeliai, turėję tobulę struktūrą, augo sparčiau, kiti, blogiau organizuoti, suirndavo, išnykdavo iš Žemės paviršiaus.

Vandenyno vandenyse likdavo tik tokie koacervatai, kurių vidinė struktūra iš kartos į kartą tobulėdavo, vis labiau prisitaikydavo prie spartaus augimo ir dauginimosi konkrečiomis egzistavimo sąlygomis. Ir štai, pagaliau, lašeliai — koacervatai nustojo būti vien tik lašeliais. Jie įgijo sudėtingą vidinę struktūrą. Tai jau buvo pirminiai organizmai, paprasčiausios gyvosios būtybės.

Pradžioje gyvųjų būtybių pasaulis dar nebuvo paskirstytas į gyvulius ir augalus. Tai įvyko vėliau. Vienos gyvosios būtybės įgijo ypatingą su saulės spindulių pagalba suskaldyti angliarūkste ir iš jos grynanglio savo kūne kurti organines medžiagas. Tai buvo mūsų augalų pirmtakai — paprasčiausi dumbliai.

Kitos gyvosios būtybės perėmė organines medžiagas iš augalų, maitindamosi jais. Tai buvo gyvulių pirmtakai.

Gyvenimo aušroje augalai ir gyvuliai buvo tik smulkiausias, vos per mikroskopą matomos gyvosios būtybės. Bet ilgainiui jos tapo vis sudėtingesnės ir įvairesnės. Galingi dumbliai apgyvendino jūrų ir vandenynų vandenį, jų bruzgyne pasirodė daugybė medūzų, molių, dygiaodžių ir jūrų kirminų. Po to atsirado įvairios žuvis.

Pradžioje vienintelė gyvybės arena buvo jūra, bet po to augalai ir gyvuliai pradėjo apgyvendinti sausumą.

Vadinamoji „vidurinio gyvenimo“ era buvo laikotarpis, kai viešpatavo ropliai, kurie buvo užvaldę ir sausumą, ir jūrą, ir orą.

Šios eros pabaigoje ir vadinamosios „naujo gyvenimo“ eros (kuri tebevyksta ir dabar) pradžioje milžiniški ropliai pradėjo išmirti, užleidę savo vietą paukščiams ir žvėrimis. Pagaliau atsirado žmogus ir susikūrė visas tas gyvųjų būtybių pasaulis, kuris ir dabar mus supa.

Kupiškio rajono Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomojo komiteto

1952 m. sausio mėn. 10 d.

SPRENDIMAS № 12

dėl odų žaliavų paruošų kokybės pagerinimo ir individualinio gyvulių skerdimo uždraudimo Kupiškio rajone.

Sutinkamai su Lietuvos TSR Ministrų Tarybos ir Lietuvos KP(b) Centro Komiteto 1950 m. gegužės mėn. 29 d. nutarimu № 453, rajono Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomasis komitetas atžymi, kad didžioji dalis pristatomų odos žaliavų i gyvulių žaliavų paruošų punktus („Zagotživsirjo“) yra labai žemos kokybės. Ta priežastimi pasireiškia netvarkingumas, individualus pakėmis gyvulių skerdimas, vykdomas kolūkių, kolūkiečių, individualių darbininkų ir tarnautojų radijuse gyvulių skerdimo punktu, o taip pat nepatenkinamas sukomplektavimas tarprajoninės gyvulių žaliavų paruošų kontoros pakėmių skerdėjų.

Tikslu pagerinti odų žaliavų kokybę ir sutvarkymą gyvulių skerdimo Kupiškio rajono skerdyklose, Kupiškio rajono vykdomasis komitetas nusprendė:

1. Užtikrinti pakėmių gyvulių skerdimą gyvulių skerdimo punkto skerdyklos radijuse iki 10 km.

2. Įpareigoti tarprajoninės gyvulių žaliavų paruošų kontoros „Zagotživsirjo“ direktorių drg. Girčį sukomplektuoti etatus pakėmių gyvulių skerdėjų, organizuoti jų darbą tokiu apskaičiavimu, kad vietose, kur nėra gyvulių skerdimo punkto, gyvulių skerdimo operacijas vykdytų tik pakėmiai skerdėjai ir tuo pačiu vykdytų odų žaliavų paruošas.

3. Patvirtinti vienodą taksą už gyvulių skerdimą ir nuo jų odos nuėmimą sekančioje apimtyje:

a. už paskerdimą stambaus raguočio 15,—rb,
b. „ „ kiaušės 10,—rb,
c. „ „ avies, ožkos 6,—rb.

4. Įpareigoti Kupiškio rajono milicijos skyrių griežtai sekti šio sprendimo vykdymą apie gyvulių skerdimą punktuose, ir asmenis, vengiančius pildyti šį sprendimą, traukti atsakomybėn.

5. Šio sprendimo vykdymo kontrolę pavesti Kupiškio rajono milicijos skyriui.

J. Kastanauskas
Kupiškio rajono vykd. k-to
pirmininkas

V. Žilėnas
Kupiškio rajono vykd. k-to
sekretorius

Šaškių pirmenybės

Subačiaus vidurinės mokyklos sporto kolektyvo šachmatų — šaškių sekcija, vadovaujant kolektyvo pirmininkui P. Stašui, surengė apylinkės šaškių pirmenybes išaiškinti pajėgiausioms komandoms ir žaidėjams. Pirmenybėse dalyvavo 10 žaidėjų iš geležinkelininkų „Lokomotyvo“, vidurinės mokyklos „Spartako“ ir kitų sporto kolektyvų.

Individualinėse varžybose apylinkės šaškių čempiono vardą iškovojo IX klasės moksleivis V. Švilpa, surinkęs 7,5 taško iš 9 galimų. Antra vieta atiteko spartakiečiui Gabrešui, surinkusiam 6 taškus. III ir IV vietas pasidalino Triušelis ir Mateika (abu „Lokomotyvo“). Komandinėse varžybose pirmąsias vietas iškovojo vidurinės mokyklos I-ji ir „Lokomotyvo“ I-ji komandos, surinkusios po 11 taškų. Š. Vigas

OPULSKIS — LTSR RINKTINĖS DALYVIS

Balandžio mėn. 5—9 d. d. Rostove prie Dono įvyks Tarybų Sąjungos stipriųjų konkurso finalas, kur dalyvaus ir Lietuvos TSR rinktinė.

Į Tarybų Lietuvos rinktinę įtrauktas ir Šiaulių srities lengvas svorio čempionas — Kupiškio vidurinės mokyklos mokytojas A. Opulskis.

R. Joškūnas

UŽSIIMINĖJA BOKSU

Pagerino darbą paskutiniuoju metu sporto kolektyvas „Žalgiris“, veikias prie Kupiškio MTS (sporto kolektyvo vadovas — agronomas drg. Pajuodis). Nemaža dėmesio čia skiriama bokso kultivavimui. Geriausiai pasireiškia šioje sporto šakoje S. Kuzma, V. Papučka ir P. Glezdovas. Jie kiekvieną dieną užsiima treniruotėmis.

A. Lėvu

Stalo teniso turnyras

Kupiškio vidurinėje mokykloje įvyko masiškas stalo teniso turnyras, kuriame dalyvavo virš 50 stalo tenisininkų. Turnyras buvo prarastas olimpinė (vieno minuso) sistema. Į fi-

Redaktorius S. ŽAUKA